

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE :

Ds. G. Blom, Meerkkerk; Ds. H. C. van der Ent, Katwijk aan Zee; Ds. R. Kok, Soest; Ds. H. van Leeuwen, Elburg; Ds. D. Slagboom, Barendrecht; Ds. M. C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; Ds. M. Vlietstra, Bunschoten; A. Beukers, Alphen a.d. Rijn; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen a.d. Rijn.

REDAKTIE :

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
4231 BP Meerkkerk, Telef. 01837-1357

ADMINISTRATIE :

Joh. van der Lee, Kwartelstraat 74 2406 EP Alphen aan den Rijn, telef. 01720 - 73814, postrek. 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen aan den Rijn.
Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

Meditatie

De heerlijkheid van het koninkrijk Gods

Want het koninkrijk Gods is niet spijs en drank, maar rechtvaardigheid en vrede en blijdschap door de Heilige Geest.

Rom. 14:17.

In het Nieuwe Testament wordt op onderscheiden wijze gesproken over het koninkrijk. Er wordt gesproken over het koninkrijk Gods, het koninkrijks des Vaders, het koninkrijk van Christus en het koninkrijk der hemelen. Tussen al deze uitdrukkingen is er wat de zaak waar het om gaat, geen verschil. In wezen wordt door al deze uitdrukkingen hetzelfde bedoeld. Gewezen wordt op het rijk dat van boven is. Het rijk wat door God is uitgedacht en gesticht en waarvan Jezus, naar het welbehagen des Vaders, Koning is. Dit rijk is in alles onderscheiden van de rijken die er zijn op deze aarde. Zeker, de aardse rijken zijn niet ontstaan naar de wilsbeschikking van de mens. Ook de aardse rijken zijn gaven des Heeren. De vorsten regeren bij de gratie van God. In Gods Woord lezen we: „Door Mij regeren de koningen en de vorsten stellen gerechtigheid.”

Toch is elk rijk, hoe sterk en machtig het ook moge zijn, slechts tijdelijk. Het rijk van God is eeuwig en de Vorst van dit rijk is de wet der vergankelijkheid niet onderworpen.

Nu is in elk geordend koninkrijk een wet, een grondwet, waaraan elke burger gebonden is. Die wet is de wet des levens. In de tekst lezen we een wetsartikel van het koninkrijk Gods. Een wetsartikel, waarin ook verklaard ligt het wezen van het koninkrijk van God. Waarin uitstraalt de heerlijkheid van dit rijk. Wanneer we nu daaraan denken en ons daarop bezinnen, moeten we dit wetsartikel niet verkeerd lezen. Er wordt niet uit gesproken alsof spijs en drank van ondergeschikt belang zijn. Beide zijn gaven van God. Voor ieder mens zelfs onmisbaar. Wanneer beide ontbreken houdt het menselijk leven op. Valt de mensheid weg. Wordt ook de voortzetting van het menselijk geslacht niet gezien. Zal ook niemand in staat zijn zijn plicht te kunnen doen. De plicht hem van God opgelegd. Nu geeft de Heere in Zijn goedheid, om het werk van Christus, aan de mens, de gaven die hij nodig heeft. Mede door die gaven zien we levensbestendigheid. Had de Heere in het verleden aan Israël op de woestijnreis het manna onthouden, het ganse volk was in de woestijn gestorven. Zijn kerk was ook ondergegaan en zijn gesproken beloften waren niet in vervulling gegaan. De beloofde Messias was niet uit het zaad van Abraham geboren. De dagelijkse gaven zijn onmisbaar, maar hebben slechts waarde voor dit leven. Spijs en drank zijn stoffelijke gaven. In het rijk van God staan spijs en drank, hoe belangrijk en noodzakelijk ook, niet voorop. In dat rijk gaat het om andere zaken, om geestelijke zaken. Vandaar dat in de proclamatie van de Koning is vastgelegd: „Zoekt eerst het koninkrijk Gods en Zijne gerechtigheid en alle andere dingen zullen u toegeworpen worden.”

Drie zaken zijn er in dat koninkrijk, die men nergens elders vindt. Geen koninkrijk op de wereld biedt ze haar onderdanen aan. Geen koning is bij machte ze aan de onderdanen te geven.

Vergeefs worden ze gezocht in de schatka-

mers van deze wereld. Het koninkrijk van God geeft heilsweldaden. Ten eerste rechtvaardigheid. Rechtvaardigheid zelf is de grondslag waarop het rijk rust. Als een rechtvaardig vorst regeert de Heere. Hij doet recht en gerechtigheid op aarde. Hij straft de zonde en ongerechtigheid. Hij doet recht aan de verdrukten. Hij denkt aan armen, ellendigen en noodduftigen. Hij doet recht Zijn uitverkorenen, die dag en nacht tot Hem roepen.

Hij troost, sterkt hen. Hij neemt het voor hen op. Hij is een toevlucht en een sterkte in de dag der benauwdheid. Hij schraagt in het lijden. Hij bedeeft met Zijn heil. Hij spreekt vrij van schuld en straf en schenkt uitlouter genade om Christus' arbeid een recht op het eeuwige leven.

In het Godsrijk heerst vrede. De Duitse keizer heeft in het verleden deze uitspraak gedaan: „In geen rijk van Europa is heden de vrede veiliger dan onder de vleugelen van de Duitse adelaar.” De koning van het rijk Gods zegt: „Alleen is er vrede, ware, blijvende vrede onder Mijn koningsvaan.” Door Hem, Hem alleen is er ware vrede. Vrede met God. Vrede in het hart. Vrede op de levensweg. Vrede in druk, lijden en strijd. Vrede onder het kruis. Vrede in het uur van de dood. Vrede tot in eeuwigheid. In het koninkrijk des Heeren heerst ook blijdschap. De werkmeester van het koninkrijk schenkt naar de wil des Konings blijdschap. Hartelijke vreugde in God. De treurende worden door Hem vertroost. De bedroefden van hart worden door Hem verblijd, verblijd door Zijn spreken en in Zijn werkingen in het leven. Hij leidt vanuit het dal van zuchten en tranen naar de bergtoppen van de eeuwige vreugde. Blijdschap wordt door Hem gegeven in de donkere levensnachten. Door de blijdschap in God worden er psalmen gezongen in de nacht. Welk een heil bezit dit koninkrijk. Het kan met recht een „heilstaats” genoemd worden. Dit wordt door alle burgers beleden. Die burgers zijn arme, nietsbezittende mensen. Hun armoede zien ze en belijden ze. Belijden ze voor God en mensen.

Zij leven van geveef. Ze zijn er ook voor ingewonnen om van geveef te leven. Zij missen rechtvaardigheid, vrede en blijdschap. En dat door eigen schuld. Zij kunnen ook niet als waardige burgers leven, alhoewel het willen daartoe aanwezig is. Nu schenkt de Heere aan die arme, nietsbezittende burgers waar ze naar staan. Ze hebben een Koning die hun welzijn beoogt. Voor armen leeft Hij. Al het Zijne wordt aan hen geschonken. Op de levensweg en onder verschillende omstandigheden wordt dit ondervonden. Vandaar de roem in Hem, Zijn heilswerk, Zijn heilsgenade. Armen worden door Hem met goederen vervuld. Bent u een arme? Een allesmissend zondaar? Dit is het levenskenmerk van een burger. Nu kunnen we onze armoede bespreken, maar bespreken van onze armoede is nog niet het bewijs dat we een arme zijn. De beleving van de bijbelse armoede is een vrucht van Godskennis. Uit de Godskennis vloeit de zelfkennis voort. Wanneer dit werkelijkheid is, is er een staan naar Godskennis, naar Christuskennis, naar Geesteskennis, naar heilskennis. Een staan naar de weldaden van het koninkrijk.

Is dat zo bij u? Dan bent een burger, een

VAN DE ADMINISTRATIE.

Hoewel het thans een rustige tijd is voor de administratie, mochten wij toch nog 10 nieuwe abonnees noteren. Hieronder waren er wederom bij, die een jaar abonnement voor hun rekening namen, om die cadeau aan anderen te doen, waardoor ons blad steeds meer bekendheid krijgt. Een goed voorbeeld tot navolging. Wie volgt dit voorbeeld? Ook ontvingen wij f 347,50 aan giften, zodat er steeds reden is tot dankbaarheid. Wij blijven Bewaar het Pand bij de voortduur aan bevelen, ook in de vakantietijd, die weer aanstaande is, wanneer wij elders vertoeven. Zo zijn er mogelijkheden genoeg, om de uitgave van ons blad te bevorderen.

Wij blijven naar reactie uitzien.

Adm. Bewaar het Pand: Kwartelstraat 74, Alphen aan den Rijn, giro 704350.

v.d. L.

burgeres van het Godsrijk. Dan ligt in het woord van David uw levensbelijdenis: „Ik ben wel noodduftig, maar de Heere denkt aan mij.” En de Koning Zelf zegt tot u: „Ik weet uw werken en verdrukking en armoede doch gij zijt rijk. Rijk met Mij. Al het Mijne is het uwe.”

Ds. M.C. Tanis

VAN DE REDACTIE

1. Ontmoetingsdag te Kampen. We herinneren nog even aan de ontmoetingsdag, die D.V. zaterdag 26 augustus a.s. te Kampen zal worden gehouden. In het vorige nummer hebben we de sprekers al genoemd. We willen deze keer volstaan met een opwekking om deze zaterdag vrij te houden voor de ontmoetingsdag.

2. School voor Dundas en Hamilton. We kunnen weer een gift verantwoorden en wel een gift van f 100,— van A.S.M. Hartelijk dank. Voorzover ons bekend is de bouw in volle gang. We hopen zelf D.V. 18 juli a.s. weer naar Canada te gaan en kunnen ons dan persoonlijk op de hoogte stellen. We hadden graag, zoals ons vanuit Dundas gevraagd was, bij de opening van de school in september a.s. aanwezig willen zijn, maar dat bleek niet mogelijk in verband met de schoolvakantie van mijn dochter, die meegaat, en het feit, dat in september de ambtelijke werkzaamheden het moeilijk maken dan elders te verkeren.

3. Dordrecht-centrum. We willen ook even wijzen op de advertentie van de Chr. Geref. kerk van Dordrecht-centrum omtrent de bevestiging en intrede van Ds. Van der Ent, ons allen wel bekend, in die gemeente. Belangstellenden zijn van harte welkom en het zal gemeente en bevestiger Ds. M.C. Tanis en ook Ds. Van der Ent en zijn echtgenote en kinderen goed doen, wanneer niet alleen de gemeente trouw opkomt, maar wanneer er ook vele anderen van hun belangstelling blijken geven.

4. Adressenbestand. Hartelijk dank aan allen, die hun medewerking gegeven hebben om dit te verbeteren. Mocht er nog een of andere onjuistheid in de adressering zijn, dan horen we dat graag. De PTT zorgt er voor, dat de ontbrekende codenummers op de adresplaatjes kunnen worden aangebracht.

B.

Catechismus, leerboek van de orde des heils.

Zondag 47.

Daar de Heere Jezus op aarde was gekomen in de staat van Zijn vernedering, om de naam

van Zijn God en Vader te verheerlijken, kan het ons alleen door Zijn Geest geleerd worden. Want niet één mens kan van nature uit zijn hart met zijn denken en willen, de naam des Heeren heiligen, daar de tong een onbedwingelijk kwaad is, vol van dodelijk venijn. Waarom elk mens voor staat en stand het nodig heeft geheiligd te worden. Opdat we in onze consciëntie niet veroordeeld zouden worden bij het naderen tot de troon van Gods genade. En wordt daar overheen geleefd, dan is het niet mogelijk met een **kinderlijk vertrouwen op de Heere**, ons hart vrijmoedig voor Hem uit te storten. Want daarin kan Christus ons Zijn voorspraak niet heerlijk maken, daar het niet was een komen tot de Heere in afhankelijkheid van de Geest der genade en der gebeden.

Het gaat hier om de beleving van het geestelijk kennen tot verbinding aan de Heere, om Hem aan te kleven in de liefde des geloofs. Wie zich in het bidden met de staat **van zijn genade op de been kan houden, heeft** een onvruchtbaar gebedsleven. En zo wordt het dan steeds meer een vormelijk bidden, zodat het dan niet is het voornaamste stuk der dankbaarheid, daar het bekleed zijn met ootmoed er niet in aanwezig is. Zodat men met een slordig gebedsleven steeds verder van de Heere **afdwaalt**, want het aankleven-de leven wordt er in gemist. Het kan wel zijn dat men dan toch nog wel een lang gebed kan doen, maar de Heere ziet niet op de lengte van woorden, maar naar de diepte van zaken. **Het opkomen tot Hem uit de diepte der verootmoediging** in het drukken van de voetstappen van Christus, wordt door de oprechten smekend gezocht.

In de bede: „Uw naam worde geheiligd”, gaat het hart uit naar de beleving van het geestelijk kennen, om met eerbied en diep ontzag te zijn aan de troon der genade. Want de Heere leeft in de verheerlijking van Zijn almachtige genade, bij de aanvang en bij de voortgang. Dus niet alleen bij het ophalen van de zondaar uit de heerschappij van zonde, Satan en ongeloof, doch ook in de beleving daarvan. Alles wordt door de vijand in het werk gesteld om dat leven te doden en dat licht uit te blussen. Wanneer de Heere hen niet in Zijn kracht bewaarde, dan was het voor ons een verloren zaak. En in de beleving van die kinderlijke afhankelijkheid, wordt het geestelijk kennen van de Heere met steeds meer ernst gezocht. En het is beloofd, dat zij zouden opwassen in de genade en kennis van de Heere. Want in dat gezegend kennen is de kracht van het geloof, tot eer van Zijn naam.

Het is een recht kennēn, een geestelijk kennen, dat onderscheiden is van beschouwing door het historisch geloof. In het recht kennen is het eeuwige leven, het innig blijven in de Heere, wat Hem door Zijn almachtige kracht de hoogste plaats doet hebben in het hart.

Het kennen van de Heere in Zijn ondoorgrondelijke wijsheid, staat tegenover onze geestelijke onkunde. In de ontdekking aan onze verdorvenheid en verdoemelijkheid, weten wij niet hoe het mogelijk is op grond van recht en gerechtigheid, daaruit opgehaald te worden. Het is onzerzijds een zijn in de banden van de dood en de angsten van de hel, een diepe duisternis waaruit men zichzelf niet kan verlossen. En daarom houdt de Heere ons arm en afhankelijk. Waarin Paulus de wijsheid des Heeren prees: „Die ons uit zo grote dood verlost heeft en nog verlost; op welke wij hopen dat Hij ons ook nog verlossen zal”. Wat Gods kinderen eeuwig zal doen zingen van Gods wonderlijke wegen, tot verheerlijking van Zijn grote naam.

Het wordt op de leerschool des Heeren ook een recht kennen van de Heere in Zijn goedheid, waarin de Heere beminnelijk en welwillend is om Hem te prijzen. Zijn goedheid is een nederbuigende goedheid, daar de Heere met Zijn ontfermende liefde afdaalt in het hart, om de banden te breken, de wonden te helen en de tranen te drogen. En Zijn goedheid is hemelhoog, daar het hart gesteld wordt in het licht van Zijn vriendelijk aangezicht. En daarvoor is de Heere afgedaald in de diepste diepte der vernedering. Wat het hart doet wegsmelten onzer Zijn goedertierenheid tot verbinding aan Hem en aan Zijn zalige dienst, om Zijn naam te verheerlijken. En door dat alles heen schittert de Heere met Zijn gerechtigheid. Waarvan de profeet Jeremia gezegd heeft: „In Zijn dagen zal Juda verlost worden en Israël zeker

wonen, en dit zal de naam zijn waarmee men Hem zal noemen: **De Heere onze gerechtigheid**”. En in het verwerven en deelachtig worden van die gerechtigheid leeft de Vader met Zijn gevende liefde, de Zoon met Zijn verdienende liefde en de Heilige Geest met Zijn werkende liefde. En in het prijzen van deze gerechtigheid is de gemeenschap der heiligen tot vreugde van de heilige engelen. En daar de Heere het niet moede wordt Zijn afwijkende en dwalende volk telkens weer te brengen op het rechte spoor, bekomt het hart steeds meer klaarheid in Gods barmhartigheid. Hij noemde Efraïm tot beschaming van de vijand, een dierbare zoon, een troetelkind. „Want sinds Ik tegen hem gesproken heb, denk Ik nog ernstiglijk aan hem; daarom rommelt Mijn ingewand over hem; Ik zal Mij zijner zeker ontfermen, spreekt de Heere”.

Waartoe ook in Zijn grote werken tot zaligheid van zondaren, de gelovigen een grondige kennis mogen bekomen van de Waarheid, die daarin schittert. De goedertierenheid en de waarheid hebben elkander ontmoet in de gekruiste Christus en de gerechtigheid heeft de vrede gekust. Wat zijn bevestiging heeft verkregen met dit woord: „Gij hebt gerechtigheid lief en haat goddeloosheid; daarom heeft U, o God, Uw God gezalfd met vreugdeolie boven Uw medegenoten”. En zo heeft Christus de naam van Zijn God en Vader ten volle geheiligd, tot vreugde van allen die Hem daarin mogen leren kennen. Waardoor zij in dat geestelijk kennen van de Heere, als gekende heiligen, roemen en prijzen.

En zo is de leerschool van Christus al de gelovigen dierbaar, om Hem in Zijn deugden, door Zijn daden steeds meer te mogen leren kennen. Want in dat geestelijk kennen is het eeuwige leven. Het is dan ook de leerschool die ons wordt aangeprezen al weten wij niets. Maar het moet wel worden in ons hart een innig verlangen door Hem geleerd te mogen worden. Want Hij is daartoe verordeneerd en gezalfd door de Vader, met de Goddelijke vreugde-olie des Geestes. Ga niet te veel op in het genot der zaak, maar zoek het geestelijk kennen steeds meer deelachtig te worden, en dat is in aanbidding tot verheerlijking van Zijn grote naam.

Daarna ook, dat wij al ons leven, gedachten woorden en werken, also schikken en richten, dat Uw naam om onzentwil niet gelasterd, maar geëerd en geprezen worde. Het is de aard en de natuur van het leven, en dat is het nieuwe leven der genade, de Heere te leven. En wanneer dat niet tot openbaring komt, dan wordt dat nieuwe leven onderdrukt door onze wangestalten en slordigheden. Waarover wij ons te schamen hebben voor het aangezicht des Heeren. Opdat ons hart behoefte zou bekomen aan een vruchtbaar gedachtenleven, wat in het Woord des Heeren is te bekomen in afhankelijkheid van Zijn Geest. En door dat niet biddende te zoeken, verachten wij in de beleving van de Waarheid. Terwijl de Heere Zijn volk gesteld heeft tot lof van Zijn naam op aarde. Maar wel wil de Heere dat wij zwijgen in het stof der veroormoediging met de innerlijke bekentenis de eeuwige dood verdiend te hebben. Laat dat zwijgen steeds meer diepgang bekomen, want dan bedenkt de Heere aan het verbond van Zijn goedertierenheid, om daaruit steeds te leren leven, om zo met onze gedachten, woorden en werken Hem te mogen verheerlijken. Want de Heere heeft Zijn naam aan onze zaligheid verbonden, daar er in ons niet de minste waardigheid was. In Adam zijn wij verdorven en verdoemelijk door onze moedwillige ongehoorzaamheid. Zodat Hij het alleen om de verheerlijking van Zijn naam kan doen. En dat is de spoorslag voor het innerlijke leven, om er door aangedreven te worden tot de betrachtning van de voorzichtigheid der rechtvaardigen. Om ons leven in afhankelijkheid van de Heere also te schikken en te richten, opdat Zijn naam om onzentwil niet gelasterd maar geëerd en geprezen worde. Want dat heeft de Heere hier en tot in der eeuwigheid ten doel. Waartoe zij door Zijn Geest geleid zullen worden in al de diepten Gods, om Hem daarin te verheerlijken, zoals Hij het waardig is verheerlijkt te worden.

Soest.

R. Kok.

Het gepredikte woord.

Zo luidt de titel van een werk in drie banden met preken van Joh. Calvijn. Die preken zijn

vertaald door Ds. J. Douma en Ds. W. H. v.d. Vegt. De derde druk verscheen. De omvang is 1.250 pagina's, het formaat 15 × 21½ cm, de prijs per band f 39,50 compleet f 118,50. Het werk is uitsluitend compleet leverbaar. Het is uitgegeven door Uitgeverij T. Wever b.v., postbus 59, Franeker. Het ziet er zeer verzorgd uit. Datis trouwens ook met andere werken van Wever het geval. De eerste druk verscheen in 1938, de tweede in 1965. De derde druk is uitgebreid. De uitgever zegt in een noot, dat dit betrekking heeft op het laatste gedeelte, dat preken over Verbond, Doop, Avondmaal en de Zaligsprekingen bevat, die in de beide voorgaande edities niet waren opgenomen.

In aansluiting hiermee willen we een overzicht geven van de inhoud van dit werk. Elke band van dit werk bestaat uit 2 delen. Aan het einde van elk deel vinden we een inhoudsopgave. Die geven we hieronder in het kort weer.

1. na inleiding preken over Mattheus 1 (en Lukas 3) en over Lukas 2: dus Kerststoffen.
2. na een woord vooraf en gebeden van Calvijn preken over de profetie van Christus betreffende Zijn dood en lijden, ontleend aan Jesaja 52:13 tot 53:12 en preken over het lijden van onze Heere Jezus Christus over Mattheus 26 en 27.
3. preken voor Pasen over Mattheus 28, 2 Timotheus 2 en Efeze 1 en 2, voor de tijd van Pasen tot Hemelvaart over Handelingen 1:1-11, voor Pinksteren over Handelingen 2:1-24 en voor de Wederkomst van Christus over 2 Thessalonicensen 1.
4. na een woord vooraf en een korte preek over Deuteronomium 5:1-3 preken over de Tien Geboden.
5. na een woord vooraf een aantal preken over de kerk.
6. preken over verbond, doop en avondmaal: Galaten 3, Deuteronomium 29 en 30, Mattheus 3, 1 Corinthe 11 en preken over de Zaligsprekingen.

Uit deze inhoudsopgave blijkt wel, dat we in dit werk te maken hebben met een grote verscheidenheid van preken.

Het lijkt ons niet nodig een beoordeling te geven van deze preken van de grote Hervormer van Genève. We kunnen er ons slechts over verheugen, dat in onze dagen er nog plaats is voor zulke werken. Calvijn heeft grote betekenis gehad voor het werk der reformatie, ook in ons land. Het gevaar is groot, dat zulke mannen als deze Hervormer op de achtergrond komen en dat het nageslacht niet meer weet dan alleen de naam. We moeten er ons ook voor wachten om de preken van Calvijn te beoordelen naar de maatstaf van preken van onder ons bekende en geliefde schrijvers. We moeten niet vergeten, dat Calvijn de grondslag voor de zuiverheid van de leer heeft gelegd en dat hij getrouw gestreden heeft tegen alle dwalingen.

Uiteraard botste hij voortdurend op de leer van Rome, die hij vaak met felle woorden bestreed. Dat moeten we in onze tijd van verbroedering niet vergeten. Calvijn verdedigde de waarheid, streed tegen afwijkingen en dwalingen, maar putte ook uit het Woord, dat hij verklaarde, veel tot troost en onderwijs. Hoe meer we van Calvijn lezen, **des te meer zien we, hoe het er hem om begonnen was om zijn hoorders te bouwen op het enige Fundament.**

We zouden uit verschillende preken trefende gedeelten kunnen aanhalen, maar waar is het begin en waar is het einde? We willen veel liever de raad geven om als dat de financiële krachten niet te boven gaat, het werk aan te schaffen. Dan kunnen we zelf kennis maken of de kennismaking vernieuwen met deze prediker, die was gebonden aan Schrift en Confessie.

Hij heeft gewoekerd met de gaven, die de Heere hem gegeven had en hij spreekt nog en zijn arbeid is ook nu nog tot zegen.

De vertalers hebben er goed aan gedaan dit werk in onze taal voor de pers gereed te maken. Dat is geen kleinigheid geweest. Nu, veertig jaar na de eerste verschijning, blijkt dat zij arbeid verricht hebben, die betekenis heeft ook voor het nageslacht.

Zoals we al uit de inhoudsopgave konden opmaken heeft het eerste deel een inleiding en gaat aan sommige andere delen een kort woord vooraf.

Een en ander dient ter toelichting en is dus van belang. Vooral de inleiding van het eerste deel is zeer lezenswaardig. Deze is geschre-

ven door Ds. W. H. van der Vegt. Zij omvat 43 pagina's druk en wordt gevolgd door nog 30 aantekeningen. Dat laat wel zien, dat de schrijver gedocumenteerd te werk gegaan is. Hij schrijft achtereenvolgens over: 1. de prediking van Calvijn en wij, 2. zonder de prediking geen heil. 3. militia Christi, 4. het loflied op de prediking, 5. hoe de prediking gericht moet zijn, 6. geen speculatie, 7. de erepositie der prediking, 8. aktuele prediking, 9. het adres der prediking, 10. de stijl van de prediking. Dit zegt al veel omtrent de inhoud van deze inleiding, waaruit we graag een en ander zouden willen overnemen, als daar plaats voor was.

B.

KATWIJK AAN ZEE

Deze gemeente is weer vacant geworden. Twaalf-en-een-half-jaar heeft Ds. H.C. van der Ent daar mogen arbeiden. Al in augustus 1977 nam hij het beroep naar Dordrecht-centrum aan. Daar was echter aanvankelijk geen pastorie, zodat er eerst gezorgd moest worden voor een geschikte woning. Die werd na verloop van tijd gevonden, maar deze moest eerst vrijkomen en daarna moest er nog het een en ander gedaan worden om de woning tot een geschikte pastorie te maken. Dat is inmiddels gebeurd. Wanneer dit nummer van ons blad uitkomt, hoopt Ds. van der Ent daar al met zijn gezin te wonen. Het adres is dan Singel 73 te Dordrecht.

Katwijk wist dus al maanden lang, dat het afscheid zou komen. Eerst leek de tijd van scheiden nog verre te zijn, maar de maanden zijn heengegaan en daarmee is ook de dag gekomen, waarop Ds. van der Ent van Katwijk afscheid zou nemen. Het kwam dus niet helemaal onverwacht, toen hij op dinsdag 30 mei j.l. voor de laatste maal als eigen herder en leraar in deze gemeente het Woord bediende.

De dienst begon des avonds om kwart voor acht. Het ruime kerkgebouw was geheel gevuld. Er waren genodigden en belangstellenden uit vele plaatsen. We zagen predikanten, vrienden en bekenden uit allerlei windstreken. We noemen geen namen. Gemakkelijk zouden we deze en gene kunnen vergeten. Laten we alleen zeggen, dat het goed deed zovelen van hetzelfde huis te mogen ontmoeten. Kerkelijk hebben sommigen een ander onderdak, maar dat doet niet af aan de eenheid van gevoelen. Dat maakt geen verschil als het gaat om het werk der genade, dat de Heere verheerlijkt in de harten van zondaren.

We willen een kort verslag geven van deze dienst. Een breed verslag lijkt ons niet nodig. We gaan uit van de gedachte, dat Ds. van der Ent er goed aan doet om deze preek in druk te laten verschijnen. Dat zal zeker door vele Katwijkers en evenveel anderen zeer op prijs worden gesteld.

Na votum en zegen liet Ds. van der Ent zingen Ps. 119:7 en las hij Mattheus 13:44-52. Hij noemde en las de tekst voor de dienst, de verzen 47 en 48, en ging voor in gebed. Daarna zongen we Ps. 136:1,2,3 en 4 en werd er gecollecteerd.

Waarom had hij deze tekst genomen?

Daarin vinden we de laatste gelijkenis van Mattheus 13. Daarmee sloot de Heere Jezus een bepaald gedeelte van Zijn dienst af. Spreker had hier twaalf-en-een-half-jaar **gearbeid. Hij sluit** nu ook een gedeelte van zijn dienst af, die de Heere op zijn schouders heeft gelegd.

Deze gelijkenis spreekt over vissen, netten, zee en vis. De Heere Jezus sloot Zich **menigmaal** aan bij wat Israël toesprak: **landbouw, veeteelt, visserij.** Velen mensen **hier verdienen** op zee hun brood. Vele hebben hun leven op zee gelaten, ook in zijn tijd hier. Daarom zal deze tekst zeker toespreken in Katwijk aan Zee. Spreker voegt de wens erbij, dat men de inhoud van het Woord mag verstaan tot zaligheid. In Jezus dagen verstonden velen de inhoud van de gelijkenissen niet.

Ds. Van der Ent spreekt over: de gelijkenis van het visnet en bepaalt bij 1. het uitwerpen, 2. het vol worden en 3. het sorteren. Daarbij komt in het kort weergegeven het volgende naar voren.

1. Vissen is een beroep. Men moet de zee **kennen, ook verstand** van netten hebben. Er zit een grote verscheidenheid aan vis in de grote zee. Het net moet nu eens hier en dan weer daar worden uitgeworpen. Men moet

eerst naar de visserijschool. Het koninkrijk der hemelen is waar de Heere Koning is, waar Hij regeert door de Heere Jezus Christus. De vissers waren de discipelen, die visser van beroep waren, waar door de Heere Jezus Christus geroepen werden om vissers der mensen te zijn. Ze zijn op Zijn visserijschool terecht gekomen om hun roeping als vissers der mensen te kunnen volbrengen. Ze moesten altijd weer netten uitwerpen. De netten zijn gemaakt van twee draden, waardoor mazen ontstaan en zo een heel net. Met een draad vang je geen vis, met een net wel. In het evangelie moeten eis en belofte, wet en evangelie gepredikt worden. Die twee mogen nooit gescheiden worden. De apostelen zijn de wereldzee opgegaan. Zij zijn later gestorven. Het vissen gaat door. De Koning van de kerk roept nieuwe vissers. Spreker heeft hier het net uitgeworpen, op de kansel, op de catechisaties, bij bezoeken, aan ziekbedden, in ziekenhuizen, op straat.

2. Men kan niet zien wat er in het net komt. Er kan van allerlei inkomen, ook o.a. vissen met stekels, ongeniethbare vissen, kwallen. Er waren reine en onreine vissen. Alleen die met schubben mochten gegeten worden. De andere moesten worden weggeworpen. De roeping was niet om die er tijdens het vissen uit te halen. Het koninkrijk bestaat op aarde niet alleen uit goede vissen. Men kan onbekeerd zijn, een onreine vis. Sprekers wijst op Saul en anderen. Vissers zijn geen hartekenners. De Heere ziet het hart aan. We moeten ons afvragen, hoe we in het net zitten. Het gaat naar het strand toe, naar het einde, naar de eeuwigheid. We zijn goed uit de handen van God voortgekomen, maar door de val zeer kwaad geworden, allemaal onrein. In de weg van het wonder kan een mens een goede vis worden, door wedergeboorte, alleen door de God van het wonder. Zit u als zo'n wondervis in het net, tussen de mazen?

3. Het net wordt op de oever getrokken. De vissers gaan sorteren. In het koninkrijk der hemelen zijn dat de engelen. God is de Rechter. De engelen zullen de bozen uit de onrechtvaardigen afscheiden. Dat is een bevrijding voor hen. Dan zullen zij God zien van aangezicht tot aangezicht, Hem kennen gelijk Hij is. Daar zal niemand zeggen: ik ben ziek. Het volk dat daar woont zal vergeving van ongerechtigheid hebben. Daar is geen zonde. Daar zijn ze eeuwig van zichzelf verlost, eeuwig bij de Heere. Hebt u daar uitzicht op? De kwade vissen worden in de vurige oven geworpen, in de hel, bij de duivel. Daar zal weinig zijn en knersing der tanden. Over het einde van de kwade wordt veel meer gezegd dan van het einde van de goede vissen. Waarom weidt de Heilige Geest zo uit over de goddelozen? Omdat Hij geen lust heeft in de dood van de zondaar, maar daarin, dat hij zich bekere en leve. Zo gij Zijn stem dan heden hoort...

We zingen Ps 95:4 en 5. Daarna gaat Ds. Van der Ent voor in dankgebed. Vervolgens zingen we Ps 103:9.

Daarna spreekt Ds. Van der Ent de kerkeraad, de catechisanten, de gemeente en vele anderen toe. Daarna komen er toespraken van Ds. G. Bouw namens de classis 's Gravenhage, Ds. G. Hamstra namens Alpen aan den Rijn, ouderling Verduin namens Nieuwkoop, ouderling Van der Heide namens Dordrecht-centrum, br. Bergsma namens de G.B.S. en tenslotte van een ouderling namens de kerk van Katwijk aan Zee. Deze liet ons allen de scheidende dienaar staande toezingen Ps 121:4. Ds. Van der Ent dankte allen voor hun woorden en legde de zegen des Heeren op de gemeente: De Heere zegene u.... Het was toen 10 uur.

De gemeente kreeg in het kerkgebouw gelegenheid om afscheid van Ds. en mevr. Van der Ent te nemen. De bezoekers van elders hadden gelegenheid om in de vergaderzaal een kop koffie te drinken en nog een poos met elkaar na te praten, waar een ruim gebruik van werd gemaakt. Het doet altijd goed elkaar weer te mogen ontmoeten. Het was een goede avond, waarin de Heere veel goeds gegeven heeft.

Katwijk is nu vacant. Het is onze hartelijke wens, dat de Heere de ledige plaats op Zijn tijd in Zijn gunst moge vervullen. B.

Chr. Geref. Evangelisatiepost in Gent.

Door de Chr. Geref. Evangelisatie-Com-

missie voor Oost-Vlaanderen en de kerkeraad te Zaamslag werd reeds enige tijd in verschillende plaatsen in België uitgezien naar een geschikte woning voor evangelist H. Bor en zijn gezin.

Deze is nu gevonden in het noordwesten van de stad Gent en zal D.V. eind juli of begin augustus betrokken worden.

Voordat de achter het woonhuis gelegen hal - waarin momenteel nog een wasserij is gevestigd - als vergaderplaats/kerkzaal in gebruik genomen kan worden, moet er nog wel veel werk verzet worden. Er is nu een aktie gestart om te trachten vrijwilligers voor dit werk te krijgen, die b.v. een week of langer kunnen helpen. (Aanmelden bij dhr. H. Bor, Prinses Marijkeweg 65, Ameide, tel. 01836-1681). Ook wordt een financiële aktie gevoerd om de veranderingswerken en inrichting te financieren. (rekening no. 30.54.12.620 bij de Rabo-Bank te Barendrecht, t.n.v. Chr. Geref. Evang. Comm. voor Oost-Vlaanderen; girono. van de bank: 354019).

Het betreffende pand is, gezien het doel, waarvoor het bestemd is, zeer gunstig gelegen. Het adres is: Bij Sint Jozef 5, in de onmiddellijke nabijheid van een drukke winkelstraat. Bovendien is het niet ver van de havens, dus ook voor schippers, die in Gent zijn, gemakkelijk te bereiken.

Voor de jeugd

Het is niet de gewoonte, dat er voor de jeugd een aparte rubriek in Ons Kerkblad voor komt. Voor deze keer maken we een uitzondering. En wel in verband met de tijd, waarin onze jonge mensen leven. Ik denk aan de overgangstijden op school. Verschillenden hebben examen moeten doen. Dat is altijd een spannende tijd. Ik hoop, dat alle jonge mensen zijn geslaagd. Hetzij voor een eindexamen of voor een overgangsexamen. Wanneer dit het geval is, wil ik jullie ook via Ons Kerkblad hartelijk feliciteren. Ik hoop, dat de Heere de dank zal mogen ontvangen. Die jullie het verstand gegeven heeft om je studie tot een goed einde te brengen of om tot een hogere klas bevorderd te worden.

Het is natuurlijk ook mogelijk, dat er onder ons zijn, die niet zijn geslaagd of bevorderd. Dat is natuurlijk een teleurstelling. Misschien kun je er wat aan doen, doordat je niet genoeg je best gedaan hebt. Laat het dan een les voor jullie zijn om in het vervolg beter je best te doen. Het kan natuurlijk ook wezen, dat je er niets aan doen kunt. Niet iedereen heeft van God dezelfde gaven gekregen. Het kan wezen dat je niet voor de studie in de wieg gelegd bent. Mogelijk moet je wat anders gaan doen in het leven dan je gedacht had. Dat is helemaal niet erg. Er moeten overal mensen voor zijn. En gelukkig zijn er vele „eerbare” beroepen, waar je je brood mee verdienen kunt.

Over „eerbare” beroepen gesproken. Niet elk beroep is „eerbaar”. Daar zijn veel beroepen, die zonder meer zondig zijn. B.v. portier van een bioscoop, ik noem maar iets. Beroepskeuze is nog niet zulk een eenvoudige zaak in deze gecompliceerde tijd. Wanneer je er niets mee te maken hebt, dan kun je er gemakkelijk over praten. Maar wanneer je er voor geplaatst wordt, wordt het anders. Je kunt niet één beroep kiezen, dat niet uitgeoefend moet worden in een zondige wereld. Als je dus voor een beroepskeuze staat, vraag dan ook ten deze om de leiding des Heeren en om kracht, om in het leven openbaar te komen als iemand, die wel in de wereld leeft, maar die niet van de wereld is. Om zo te leven is er genade nodig. Maar die is bij God te verkrijgen. Doch Hij wil er om gebeden zijn.

Als je als jongen en meisje ouder wordt, dan word je niet alleen voor een beroepskeuze geplaatst, maar dan heeft er meestal ook nog een andere keus plaats. Ik denk aan de keus van een levensgezel. Dat is ergens een heel gewone natuurlijke zaak. Misschien tillen jullie er zo zwaar niet aan. Niet zelden komen de verhoudingen spelende tot stand. Mogelijk zegt deze of gene wel: Dominee, maak daar jezelf nu maar niet druk over. Dat zoeken wij zelf wel uit. Nu, dat wil ik jullie dan ook gaarne laten doen. Maar een goede raad behoeft daarom toch nog geen overbodige zaak te zijn. Want het komt niet zelden voor, dat men een levenspartner kiest (ik vind het woord „partner” een náár woord, omdat je er zoveel kanten mee uit kunt tegenwoordig), die men later wenst nooit

gekozen te hebben. Men past eenvoudig niet bij elkaar.

Als je staat voor de keus van een meisje of de begeerte naar een jongen, dan is er vóór alle dingen **liefde** nodig tot elkander. Doch dat alleen is niet genoeg. Want jonge mensen zijn ook zondige mensen. En zonde heeft ook de liefde aangetast. Zo, dat het voor kan komen, dat men iemand lief heeft, naar men denkt, terwijl men toch met elkander niet mee mag gaan. Omdat bij de „geliefde partij” het beginsel ontbreekt waar je bij opgevoed bent, en waar je overeenkomstig het Woord van God geroepen bent naar te leven.

Over deze dingen wordt wel eens al te licht gedacht. Waar men in de jeugd om lacht, daar kan menigeen later wel een heel leven om schreien. Paulus schrijft niet voor niets, dat we geen juk aan moeten gaan met een ongelovige, 2 Cor. 6:14. Kijk dus goed uit, wie je als meisje kiest en als jongen begeert. Je moet een heel leven met elkander delen. Laat daarom bij je keuze ook deze vraag meespelen: Kunnen wij samen de Heere dienen? Want dat zijn we volgens onze doop verplicht. Dat zijn we jegens onze God verplicht. En dan niet met een dubbel hart. Want een dubbelhartig mens is ongestadig in al zijn gangen. D.w.z.: Je kunt niet het ene deel van je hart aan de Heere geven en het andere deel aan de wereld. Je moet de Heere dienen met een volkomen hart.

Het kan daarom wel eens wezen, dat ik iemand moet laten lopen „om des Heeren wil”. Neem ten deze maar een voorbeeld aan Izak. Toen Eliëzer op een vrouw uit was voor hem, naar de gewoonte van die tijd, was Izak biddende in het veld. Dat wil zeggen: Zoek diegene, waar je het leven mee delen wilt, op gebogen knieën. Dan kan een gelukkig huwelijksleven je deel worden. En dan niet naar de moderne moraal, maar naar het Woord van God.

Over moderne moraal gesproken. Wat is dat eigenlijk? Het woord „moraal” houdt verband met zeden of gewoonten. Dus datgene wat men in deze moderne tijd gewoon is te doen. Ik denk dan niet alleen aan datgene wat men van de zijde der wereld voorschrijft op het terrein van het huwelijk. Want de moderne moraal beslaat het gehele levens-terrein. Als je nog bijbels zoekt te leven word je al gauw voor antiek versleten. Ik denk bijzonder aan de vakanties. We leven nu in de vakantietijd. Jonge mensen gaan ook met vakantie. Jongens en meisjes gaan samen met vakantie. Dat kan mooi zijn. Maar dat kan ook hoogst gevaarlijk zijn. Je neemt van alles mee. Koffers vol. God ziet wat je er in stopt. Je gaat mijlen ver weg. Doch God is overal. Hij ziet je ook overal. Zul je niet vergeten Zijn Woord mee te nemen. En dan niet om die bijbel ook met „vakantie” te doen gaan, maar om hem te gebruiken „als een lamp voor je voet en een licht op je pad”. Dan zul je voor het kwaad bewaard blijven.

De Heere zal jullie (dan) steeds gadeslaan, opdat Hij in gevaar jullie ziel voor ramp bewaar.
De Heere zal jullie dan, 't zij ge in of uit moogt gaan of waar g'u heen moogt spoeden voor eeuwiglijk behoeden.
De Heere zal u bewaren. Uwe ziel zal Hij bewaren. En wie God bewaart, is wel bewaard.

Dit waren zo enkele overdenkingen, die we aan onze jonge mensen gaarne ten beste doorgeven.
Als ouderen er ook kennis van nemen, is daar natuurlijk helemaal geen bezwaar tegen.

Het bovenstaande schreef Ds. Van der Ent in Ons Kerkblad, orgaan van de Chr. Geref. kerk te Katwijk aan Zee in het nummer van 23 juni 1977, 12e jaargang, no. 9, dus zo ongeveer een jaar geleden. We meenden er goed aan te doen dit artikel onder de aandacht van onze lezers te brengen. Wat Ds. Van der Ent een jaar geleden schreef blijft van waarde.

B.

De mode

7

F. Kleren die niet in de mode zijn en toch nooit uit de tijd raken.

Alle kleren die „in de mode” zijn raken er vroeg of laat ook weer „uit”. Het oude maakt

steeds weer plaats voor het nieuwe en zo blijft de wereld draaien.

Maar er is ook een soort kleren, dat niet in de mode is. Dat zijn kleren, die maar door zeer weinigen gedragen worden. Mogelijk vraagt u, wat voor kleren dat toch wel zijn? Ja, het zijn wonderlijke kleren. Ze zijn al heel oud en verslijten doen ze nooit. Ze zijn onaantastbaar voor de tand des tijds. Het is o.a. het kleed van de „oetmoed”, het kleed der nederigheid. Dat is geen uitwendig kleed. Sommigen denken van wel. Men gaat dan uitwendig heel oetmoedig en nederig gekleed. Doch onder dat alles kan een heel hoogmoedig hart schuil gaan. Men noemt dat „nederige hoogmoed”. Misschien wordt ge door mensen daarom geprezen. Maar de Heere ziet het hart aan. Hij vraagt nederigheid van hart. Zijt dan met oetmoedigheid bekleed, want God wederstaat de hovaardigen, maar de nederigen geeft Hij genade. Dat kleed past ons allemaal voor God. Want Hij is de Hoge en de Verhevene en wij zijn maar zondaren, die het elke dag weer verknoeien. Doch al paste alle mensen dit kleed in die zin, dat een ieder het zou moeten dragen, je komt maar weinig mensen tegen, die het dragen. Dit komt omdat men God niet kent en zichzelf niet. Daarom is dit kleed niet „in de mode”.

Toch is het nog nooit uit de tijd geweest en het zal ook nooit uit de tijd raken. Het is al gedragen van de vroegste tijden af. Abraham, de vader der gelovigen, heeft het al aangehad. Toen hij voor God kwam kon hij niet anders dan in dit kleed verschijnen. Hij noemt zich „stof en as”. Hij was een mens, die in eigen oog tegenover de hoogwaardige God geen enkele waarde had. Juist dat deed hem nu juist voor God van hoge waarde zijn. Want de Heere slaat toch, schoon oneindig hoog, op hen het oog, die need'rig knielen. Gen 18:27. Job, de man oprecht en vroom en Godvrezende en wijkende van alle kwaad, heeft dit kleed ook gedragen. Hij moest, toen hij de Heere nader leerde kennen, zeggen: Met het gehoor van het oor heb ik U gehoord, maar nu ziet U mijn oog en daarom verfoei ik mij en heb berouw in stof en as, Job 42:5, 6. Jacob droeg dit kleed ook, toen hij zeide: ik ben geringer dan al deze weldadigheid en dan al deze trouw, die Gij aan uw knecht gedaan hebt, want ik ben met mijn staf over deze Jordaan gegaan en nu ben ik tot twee heiren geworden. Gen. 32:10.

David heeft het ook gedragen. Het past hem wel bijzonder, gezien zijn vallen in de zonden de grote genade, die hij van zijn God had mogen ontvangen. Hij moest in oetmoedigheid des harten uitroepen: Hoewel mijn huis alzo niet is bij God, nochtans heeft Hij mij een eeuwig verbond gesteld, dat in alles wel geordineerd en bewaard is... 2 Sam. 23:5.

Jesaja, toch niet de eerste de beste in het koninkrijk der hemelen, moest dat kleed ook dragen, toen hij met de heiligheid des Heeren gekonfronteerd werd. Hij moest het uitroepen: Wee mijner, ik verga, dewijl ik een man van onreine lippen ben en woon te midden van een volk dat onrein van lippen is. Jes. 6:5.

Komen we dat kleed herhaaldelijk tegen in de tijd van het oude testament, ook in het nieuwe is het nog niet versleten. Denk maar aan de hoofdman te Kapernaüm: Heere, ik ben niet waardig, dat Gij onder mijn dak zoudt inkomen... Luc. 7:6.

Johannes de Doper heeft ook zijn onwaardigheid moeten belijden als hij getuigen moest niet waardig te zijn de schoenriem te ontbinden van de Koning, voor Wiens aangezicht hij henen uitgezonden was. Mat. 3:11.

Petrus kende dat kleed ook. Wie kent niet zijn belijdenis: Heere, ga uit van mij, want ik ben een zondig mens? Luc. 5:8.

Moeten we nog wijzen op Paulus, die zichzelf de grootste der zondaren noemde? Of op Johannes, de apostel der liefde, die, toen hij op Patmos de Heere in Zijn schoonheid zag, als dood aan Zijn voeten viel? Als u geen vreemdeling bent in het Woord van God dan kom je alle eeuwen door mensen tegen, die het kleed van de oetmoed hebben gedragen. En het wordt nog gedragen. Het is nog geenszins uit de tijd, al is het dan niet „in de mode”.

Zo is het ook met de andere klederen, die met de voorgaande nauw verband houden. Zij zijn de geestelijke garderobe van Gods kinderen. Ik denk aan de klederen des heils en de mantel der gerechtigheid. Deze klederen zijn verworven door de Heere

Jezus Christus. Die heeft het schande-kleed van Zijn volk willen dragen door naakt voor hen aan het kruis te hangen. En daardoor heeft Hij een kleed verworven, zo schoon, zo Gode welbehagelijk, dat zij er zonder verschrikking mee voor God kunnen verschijnen. Dit kleed wordt aangetrokken door het geloof, door al degenen, die zichzelf als naakt en bloot hebben leren kennen voor God. Zij trekken het zelf niet aan in die zin, dat zij het maar voor het grijpen hebben. Neen, zij trekken het aan, omdat het hun gegeven wordt. Daarom zegt Jesaja: Ik ben zeer vrolijk in de Heere, mijn ziel verheugt zich in mijn God, want Hij heeft mij bekleed met de klederen des heils, de mantel der gerechtigheid heeft Hij mij omgedaan; gelijk een bruidegom zich met priesterlijk sieraad versiert en als een bruid zich versiert met haar gereedschap. Jes. 61:10.

Dit kleed werd reeds door Abraham gedragen, daar hij gerechtvaardigd is uit het geloof, zonder de werken der wet. Het is ook gedragen door Paulus, die zoveel eeuwen later leefde. Daarom spreekt hij namens alle gelovigen, daar dit kleed de eeuwen door gedragen wordt: Wij dan gerechtvaardigd zijnde door het geloof, hebben vrede bij God door onzen Heere Jezus Christus. Rom. 5:1. Want de klederen des heils zijn de Borggerechtigheid van de Heere Jezus Christus. En die alleen redt van de dood. Alleen in dat kleed kunnen we veilig door dit leven gaan. Welgetroost leven en zalig sterven.

„In de mode” is het niet, maar uit de tijd raakt het nooit. Want zo lang er mensen op aarde door God tot God bekeerd worden, zullen deze klederen gedragen worden.

Tenslotte is er nog een kleed, dat niet „in de mode” is, maar nooit uit de tijd raakt. Dat is het kleed der heiligheid. We moeten de oude mens uitdoen, (als een kleed) met al zijn begeerlijkheden, om de nieuwe mens aan te doen, (als een kleed) die naar God geschapen is in ware rechtvaardigheid en heiligheid. Dat uitdoen van die oude mens en dat aandoen van die nieuwe mens is een dagelijkse bezigheid. Het gaat met strijd gepaard. Maar het is de moeite waard om die strijd te strijden. In deze strijd staat het vlees tegenover de Geest en de Geest tegenover het vlees. Toch zal het vlees het eenmaal voor goed verliezen. Dan is de oude mens met al zijn begeerlijkheden voor goed afgelegd, om dan in nieuwigheid des levens te wandelen voor God, zonder zonde, in het lange witte kleed, dat aan al de gezaligden zal worden uitgereikt. Dat behoeft dan nooit meer te worden uitgedaan. Dat kan dan ook nooit meer vuil worden of bezoedeld. Men is dan volkomen heilig, voor eeuwig. Gode tot heerlijkheid en de ziel tot zaligheid.

Men gaat dan gekleed in het kleed, laat mij het nu zo maar eens mogen zeggen, dat alleen in de hemel „in de mode” is. Want daar dragen alle gezaligden hetzelfde kleed. En dat raakt nooit uit de tijd, want daar is geen tijd, daar is het eeuwigheid. O zalige eeuwigheid, die eeuwige zaligheid!

H.C. v.d. Ent.

Voor de jeugd.

De brief aan Filemon. 22

„Daarom, hoewel ik grote vrijmoedigheid heb in Christus, om u te bevelen hetgeen betamelijk is”.

Fil.: 8.

In mijn bijbel, begint met het 8e vers van de korte brief aan Filemon, een nieuw gedeelte. Daarboven staat: Pleidooi voor een weggelopen slaaf. Die weggelopen slaaf is niemand anders dan Onesimus. We zullen wel nader kennis met hem maken.

Het woord „slaaf” laat ons iets zien van de tijd waarin Paulus leefde. Toen had men nog slaven. In de onderontwikkelde gebieden zijn ze er nog. De ene mens wordt dan op een meer of minder hardvochtige manier dienstbaar gesteld aan de andere. Slaaf zijn viel niet altijd mee. Zeker niet wanneer men als slaaf bij een harde heer was terechtgekomen. Men was dan de lijfeigene van die man. Dat wil zeggen dat men met zijn hele lijf = lichaam en ziel het eigendom was van z'n heer. Men had niets te vertellen. Alles wat opgedragen werd, had men maar uit moeten voeren. Deed men het niet, dan had men een zware straf te wachten. De dood was zelfs niet zelden het eind. Als slaaf was men rechteloos. Was men oud en versleten, dan werd men voor een min prijsje verkocht, en als men

stierf was er niemand die treurde, dan alleen misschien een even ellendige lotgenoot.

Nu waren er harde heren, maar er waren ook goede meesters. Zij gaven hun knechten een menswaardig bestaan. Zulk een meester moeten wij ons ook voorstellen in de persoon van Filemon.

De lof omtrent zijn liefde is door Paulus bezongen. We hebben dat gehoord bij de overdenking van de voorgaande verzen.

Gelukkig is de slavernij afgeschaft in de ontwikkelde landen. Dit is nog een zegenrijk gevolg van het Christendom. Daar, waar door de verkondiging van het evangelie de volken gekerstend zijn, is slavendom verdwenen. Het slaven hebben en houden is niet in overeenstemming met de leer van het koninkrijk Gods. Want in dat koninkrijk is er maar Eén Koning en alle onderdanen zijn tegenover God aan elkander gelijk.

Dat dit niet ineens gebeurd is, kunnen diegenen misschien het beste begrijpen die onder de heidenen als zendeling hebben verkeerd. Want heidense, zondige gewoonten hebben een taai bestaan. Daar is men niet zo maar van afgebracht. Daar moet men echt geduld mee hebben. Misschien dat dit de oorzaak is, dat Paulus niet zo met nadruk tegen de slavernij is opgetreden. Hij heeft het als een gegeven aanvaard, zij het dan een zondig gegeven. In de hoop dat het zuurdeeg van het evangelie zodanig het gehele deeg doortrekken zou, dat ook deze zonde er door zou worden weggedaan.

Was er in de wereld van Paulus dagen veel af te keuren op het terrein van de heren en de slaven, hij heeft er wel steeds lering uitgetrokken en die ook de mensen voorgehouden. Hij heeft hen steeds gewezen op de Enige goede Heere, dat is de Heere Jezus Christus. Die heeft „Zijn slaven”, want dat woord wordt menigmaal gebruikt om de verhouding van Zijn volgelingen tot Hem uit te drukken, gekocht, niet met de prijs van goud of zilver, maar met de dure prijs van Zijn dierbaar bloed. Een bewijs, hoeveel ze Hem waard zijn. Hij haalde bij Zijn slaven het bloed niet onde de nagels vandaan, zoals dat in de wereld gebeurde. Maar Hij heeft voor hen Zijn bloed gegeven. Elke slaaf - dienaar - van de Heere, die dit verstond en verstaat, heeft liefde tot de Heere. Hij dient Hem niet omdat hij móet, maar het is zodanig een eer het te mogen doen. Zijn dienst is geen harde dienst, maar eeb liefde dienst. Zijn geboden zijn niet zwaar. Zijn luk is zacht en Zijn last is licht.

Er zijn geen gelukkiger mensen dan diegenen, die de „lijfeygenen” van de Heere Jezus Christus zijn. Hij heeft ze gekocht en ze behoren met lichaam en ziel Hem toe. Hij staat ook voor hen in. Daar wordt zo rijk belijdenis van gedaan in de eerste zondag van de Heidelberger Catechismus, als het gaat over de enige troost in leven en sterven beiden. Kennen jullie deze vraag met het

Het is een juweel voor het geloof.

Nakijken hoor, en als je deze vraag met het antwoord niet uit het hoofd kent, leer hem dan maar, en bedenke eens als je op jesterfbed komt te liggen, hoe rijk het dan is, als je dit met je hele hart na zou kunnen zeggen. Er zijn al heel wat mensen zalig mee de eeuwigheid ingegaan, om de eeuwige zaligheid te gaan genieten.

Over slavernij gesproken!

De slavernij als zodanig is onder ons dus gelukkig een vreemde zaak. Dat wil echter niet zeggen, dat er onder ons geen verslaving is. Daar is veel verslaving. Ik denk aan het huidige druggebruik. Ze zijn niet meer te tellen die daar aan verslaafd zijn en er uiteindelijk aan te gronde gaan. Men is geheel in de macht van deze geestelijke vernietigingsmiddelen. Laten onze jonge mensen er toch vooral op bedacht zijn, om nooit in de slavernij te geraken van deze lichaam en ziel verwoestende dingen.

Doch het zijn niet alleen de soft en hard drug's, de heroïne en L.S.D. en hoe verder deze artikelen ook heten mogen, er zijn ook nog andere zaken waaraan velen verslaafd zijn geraakt. Ik denk b.v. aan de drank en allerhande andere genotmiddelen, waarvan een overmatig gebruik alleen maar schadelijk is voor de gezondheid. We worden op alle mogelijke manieren daar tegen gewaarschuwd. Doch het eigenaardige is, dat hetgeen waar men zelf zo van houdt, dat men dit maar moeilijk als schadelijk, en daarom als zonde kan zien. Zelfs doorgewinterde Christenen zijn van de dingen, waaraan zij

verslaafd zijn, maar moeilijk af te brengen. Misschien is het niet ondienstig dat we onszelf ten deze eens onder de loupe nemen. Als we dat eerlijk doen, dan oordelen we minder hard over heidense zeden en gewoonten, die zulk een taai bestaan iedere keer weer blijken te hebben.

Ik zou natuurlijk niet volledig zijn, nu we het over de slavernij hebben, als ik het hierbij zou laten. Want dan zijn er toch nog weer mensen, die zeggen: Ik ben geen slaaf, noch van het één, noch van het ander. Want ik gebruik geen drug's, in welke vorm ook. Ik drink niet en ik rook niet. Ik sta aan al deze dingen onschuldig.

U bent dan daarin te prijzen. Doch waar u niet in te prijzen bent, dat is de slavernij aan de duivel. Want we zijn allemaal slaven van de vorst der duisternis. En dat is de meest vreselijke heer, die er bestaat. Zijn naam zegt het ons al. Hij heet „mensenmoordenaar van de beginne”. Meer namen zouden nog te noemen zijn. Doch deze ene spreekt duidelijke taal. Het wondelijke is, ofschoon alle arbeid met de dood beloond wordt, dat hij toch zo graag gediend wordt. De mens van nature werkt zich dood in dienst van de duivel, door de zonde te doen. En ondanks dat men er tegen gewaarschuwd wordt, in het Woord van God, doet men het toch iedere keer weer.

Hieraan is te zien, hoe blind een mens van nature is. En dit blijft hij tot aan zijn dood toe. Tenzij dat er een wonder in zijn leven gebeurt. En dat wonder dat in ons aller leven plaats moet hebben, is de wedergeboorte. De mens moet wederomgeboren worden. Tenzij dat iemand wederomgeboren wordt, hij kan het koninkrijk Gods niet ingaan. En als nu dit wonder gebeurt, dan gaan de ogen open. Dan zou men deze vreselijke „slavenhouder” willen ontvluchten. Men zou dan wensen nooit in zijn dienst te zijn getreden. Men doet dan ook alle mogelijke pogingen, om zijn dienst te ontkomen. Doch het lijkt en blijkt aan des mensen kant een onbegonnen werk te zijn. Men kan zichzelf ten enenmale niet verlossen. Men moet dan verlost worden. Hebben jullie daar ook moeite mee, beste vrienden? Want als jullie daar geen moeite mee hebben, dan is dit geen best teken. Dan zijn jullie nog een gewillige slaaf van de vorst der duisternis. Doch als je er van af wilt, omdat de dienst die hij vordert zo Godonterend en zo zielverdervend is, dan krijg je Hem nodig. Die jullie daarvan alleen verlossen kan. Dat is hij, wie alle macht gegeven is, in hemel en aarde. Zijn verlossend werk is een almachtig werk. Hij verbreekt de klauwers van Satan en zonde en weet het zo te maken, dat ge een vermaak krijgt in de dienst des Heeren. En dat is een dienst die je nooit berouwt. Je hebt dan lust om de Heere te vrezen. Die is het allerhoogste en eeuwig Goed. Als dit in jullie hart leeft, dan is dit er een bewijs van, dat de macht van de Satan en de zonde in je leven gebroken is. Dat wil echter niet zeggen, dat je er nu ook vanaf bent. Dat is men pas als men sterft. Dan is des vijands macht voor goed verbroken en dan pas kan men de Heere dienen voor eeuwig en altoos, naar de lust van het hart.

Doch ik moet weer gaan eindigen. Ziet allen dat je een „slaaf” van de Heere Jezus wordt. Dat is de beste Heere, Die er bestaat. De dienst aan Hem betoond, wordt met het eeuwige leven beloond. Niet uit verdiensten, maar uit genade.

Jullie aller vriend

Ds. H. C. v.d. Ent.

BOEKBESPREKINGEN.

BEPROEFT DE GEESTEN OF ZE UIT GOD ZIJN!

Zo heeft een brochure, uitgegeven door de bond van Vrouwenverenigingen, Meisjesverenigingen en Zendingskransen der Gereformeerde Gemeenten. Het boekje is verkrijgbaar door storting van f 5,— op girorekening 3769462 t.n.v. Lectorfonds Vrouwenbond Gereformeerde Gemeenten, Jacob Catslaan 4, Vlissingen. Na ontvangst van dit bedrag wordt het boekje franco toegezonden.

De brochure bevat twee artikelen van de hand van I.A. Kole. Het ene gaat over de Jehova's Getuigen en het andere over de Transcendente Meditatie. Dit zijn belangrijke onderwerpen en zeer actueel. We komen allen met de Jehova's Getuigen in aanraking en we krijgen de indruk, dat niet ieder hen op de juiste wijze weet te woord te staan. Het artikel over de Getuigen is

oriënterend en daarom is het van belang er kennis van te nemen. Tegenwoordig horen we ook veel over de Transcendente Meditatie. De vraag komt dan op: wat is dat? Nu, in deze brochure wordt men ook daaromtrent voorlicht. En dat is wel nodig. Er zijn veel geesten uitgegaan, die velen verleiden. Daarom moeten de geesten worden beproefd of ze uit God zijn. Er is waakzaamheid en gebed nodig.

We kunnen dit boekje van harte aanbevelen. Er zullen wellicht lezers van de brochure zijn, die graag wat meer van deze stromingen zouden willen weten. Mogelijk vindt de schrijver later gelegenheid om ons nog wat nader voor te lichten. Dat zal zeker in dank worden aanvaard.

Dr. L. van Hartingsveld: HET HUWELIJK IN HET NIEUWE TESTAMENT Uitgeverij Boekencentrum, postbus 84176-2508 AD 's Gravenhage.

In het woord vooraf zegt de Schrijver:

„Dit boekje is in de eerste plaats bedoeld als een bijbels-theologische studie. Het gaat erom informatie te verschaffen over wat het Nieuwe Testament over het huwelijk zegt. Maar het spreekt vanzelf dat niet zonder meer kan worden volstaan met een zo nauwkeurig mogelijke weergave van wat evangelisten en apostelen over dit onderwerp te berde hebben gebracht. Daarom is niet alleen getracht de gegevens systematisch te ordenen, maar ook een poging gewaagd de vraag te beantwoorden, wat we nu met dit materiaal moeten doen. Er van uitgaande, dat het Woord Gods normatief behoort te zijn voor onze handel en wandel, zou dit werkje in zijn taak tekort schieten, wanneer het niet althans de richting voor de Schriftbreuk in dezen zouden aanduiden. Uiteraard kan en zal men op dit punt met de schrijver van mening verschillen. Maar als deze en gene geholpen is om in de veelheid en tegenstrijdigheid van de teksten de weg te vinden, dan is de liefde en de tijd aan deze arbeid besteed niet vergeefs geweest.”

De schrijver behandelt zijn stof in de volgende hoofdstukken: 1. Bruid en bruidegom. 2. Man en vrouw. 3. Ontucht en echtbreuk. 4. Echtscheidingen en hertrouw. 5. Huwelijk en eschatologie. 6. Het huwelijk in het Nieuwe Testament. Daarna volgt een trekregister.

We kunnen dit boek als belangrijk en lezenswaardig aankondigen. Maar we moeten wel bezwaar aantekenen tegen de gedachte van de schrijver, dat de Schrift hier op verschillende punten met zichzelf in tegenspraak is. Dit standpunt kwam al naar voren in het Woord vooraf, maar het blijkt steeds weer. We willen daarvoor aanhalen wat Dr. van Hartingsveld op blz. 149 schrijft:

„Nadat we aldus de gegevens van het Nieuwe Testament bij elkaar hebben gezet, rijst onverbidlijk de vraag, of en in hoeverre dit alles voor ons (nog) normatief is. Wanneer we op de hoogte zijn gesteld van wat het Nieuwe Testament over het huwelijk zegt, willen we ook weten, wat we ermee moeten doen. Het is niet alleen historische belangstelling, die drijft om het Nieuwe Testament te gaan lezen. De eigenlijke achtergrond zit dieper. Hoe moeten wij als christenen in deze tijd leven? is een kwestie, die velen intens bezighoudt. Daarmee zijn we ervan overtuigd dat de bijbel in dezen het beslissende woord heeft te spreken.

Maar het is ons niet helemaal (of helemaal niet!) duidelijk hoe en op welke wijze dat gerealiseerd moet worden. Als de bijbelschrijvers geen eenstemmig geluid laten horen, wie heeft er dan gelijk? Dan moet er gekozen worden. Maar wat heeft dan onze keus te bepalen? Is er een maatstaf om niet geheel en al overgeleverd te zijn aan persoonlijke voorkeur particuliere meningen en subjectieve opvattingen? Dat is een lastig probleem. Want niemand is objectief. En de volle waarheid is nooit bij één enkele mens te vinden. Toch zal een poging gewaagd moeten worden om tot klaarheid te komen. We gaan daartoe achtereenvolgens na, welk gezag het Oude Testament, Jezus Christus, de apostel en het Evangelie voor ons onderwerp heeft.”

Tot zover Dr. van Hartingsveld. Waar blijven we zo met het gezag van de bijbel als het Woord van God?

Bij het lezen en bestuderen van dit werk moet men steeds rekening houden met het standpunt van de schrijver.

Het is een werk van 176 blz., f.19,90

Zendingsdag

19 Juli 1978 te Elburg D.V. in de Gereformeerde kerk, Vrijheidsstraat 2. Aanvang 10.15 uur.

Leiding: Ds. H. van Leeuwen.
Sprekers: Ds. M. Vlietstra van Bunschoten; Ds. D. Slagboom van Barendrecht.
Pauze.

's Middags aanvang 2 uur.
Ds. E. Venema van Drachten.
Voor de Spaans Evangelische Zending: Ds. R. van Kooten van Zeist; Ds. G. Hamstra van Alpen aan den Rijn.
Koffie, broodjes en frisdranken zijn weer verkrijgbaar.

De Commissie.

Bij ons gaan D.V. in oktober verschijnen:

1. Ds. P. den Butter: VAN EEUWIGHEID TOT EENZAAMHEID

„Aspecten van Gods wondervolle weg met Israël!”

In 7 hoofdstukken behandelt Ds. den Butter VERKIEZING - VERVOLGING - VERBLINDING - VERWACHTING - VERGADERING - VERLOSSING - VERVULLING

Prachtig gebonden. Groot formaat. Omvang 230 pag. Intekenprijs **f 29,90**. Na verschijning **f 34,90**

2. „Jan Polderman”: DE ENGELEN GODS

In 11 hoofdstukken beschrijft „Jan Polderman” de wereld van de goede en kwade engelen. Hun schepping, uiterlijk, eigenschappen, diensten. Aanwezig in Gods huis? De gevallen engelen, hoeveel? Enz.

„De schijver heeft het tot een boeiend ernstig geheel gemaakt. Het is de Bijbelse geschiedenis van de engelen”.

Omvang 100 pag. Kunstlederen band. Intekenprijs **f 14,90** na verschijning **f 17,50**

3. Herdruk van: HET JERUZALEM BORDUURBOEK door Ann Roth

Met een voorwoord van Mevr. Ruth Dayan, presidente van Maskit, het Israëlsch centrum voor handenarbeid. Het boek omvat 18 borduurpatronen van Jeruzalem!

Kompleet met kleuren- en werkschema's. Prachtig gebonden. Prijs tot verschijning **f 19,75** Daarna **f 21,25**

4. HET TUINGRAF te Jeruzalem

De Engelse generaal Gordon, die ook Bijbelstudent was, besteedde in de vorige eeuw veel tijd aan onderzoek naar Golgotha en het daarbij gelegen graf.

Veele kleurenfoto's. In geplastificeerde omslag Prijs **f 4,75**

5. Voor de vierde keer verschijnt de ISRAEL MAANDKALENDER

Bijzonder mooie kleurenfoto's met bijpassende Bijbelteksten. Vanaf **f 30,-** geen portokosten. Prijs **f 6,75**

Lees- en Luistercentrum „De Orchidee”

Lisse
Import Israëlsche artikelen
Prinsessestraat 86
Postbus 170
Telefoon 02521-12851

7 SERIES

BIJBELSTUDIES

van Ir. D. J. Chistiaanse

1. De naam boven allen naam, Zoon van God, Heiland, Middelaar. **f 5,-**
2. 32 Geloofsmannen, via Abel, Noach, Abraham tot Johannes op Patmos. **f 4,-**
3. Genade en waarheid, Liefde, Genade, Veiligheid, Vrede, Eenheid. **f 4,-**
4. Veertien brieven van Paulus begrijpelijke uitleg. **f 5,-**
5. Wat zal het jaar 2000 brengen? Profetische studiën O. en N. Test. **f 4,-**
6. Gods geheimenissen en hun ont-hulling. **f 3,-**
7. Christus in de Psalmen en profetien 128 blz. **f 4,-**

Alle 7 series tegelijk slechts **f 14,-**

Een boek vol hoop voor jong en oud

„Lichtend uitzicht op morgen”

132 bladzijden... **f 6,-**

Franco na girostorting op no. 1793613 t.n.v. Bijbelcursus Oudewater P. B. 44.

HOTEL

DREYEROORD - OOSTERBEEK

Telefoon 085-333169

Het hotel waar mevrouw zich „uit” - en mijnheer zich „thuis” voelt.

GEWELDIGE RESULTATEN

hebben wij met onze meer dan 40 kruidenrecepten, o.a. aambeien, bronchitis, bedwateren, bloedarmoede bloedzuiverend, blaas en urine, borst en hoest diarrhee, duizeligheid, dikke darm, vermagering, zenuwen, enz., enz. Alle soorten zijn verpakt in kuren voor een maand **à f 12,50** (verzendkosten inbegrepen).

Vermeld wel duidelijk welke soort U wenst.

NIEUW!!!

De soorten vermagering, zenuwen en vochtafdrijvend, nu ook in tabletvorm Maandkuur **f 15,-**

Drogisterij

SIKKING

Barrevoetstraat 5
Haarlem
Tel. 023 - 312882
Giro 190609

Voor bijbels, boeken en muziek

is **LINDENBERG** uniek!

Grote voorraad
Snelle levering

ook van de allernieuwste uitgaven

Lindenberg's
boekhandel

Slaak 4 - 8 (postbus 4209)
ROTTERDAM 16

(Uw bestelling ongefrankeerd: antwoordnummer 77).

PLAATS UW
FAMILIEBERICHTEN
IN
„BEWAAR HET PAND”

UW VAKANTIE MET EEN COMFORTABEL PASSAGIERSSCHIP

Aan boord van onze schepen "SCYLLA" en "BASILEA" ziet U de oude kastelen en steden van de Rijn aan U voorbij glijden.

De sfeer aan boord is er een van grote saamhorigheid.

Tal van onvergetelijke excursies zijn in het reisprogramma opgenomen. Verzorging en maaltijden

doen niet onder voor die in een luxe hotel.

Op zondag wordt er niet gevaren,

en houdt Uw reisleader twee maal daags een godsdienstbijeenkomst.

"SCYLLA"

1 juli Ds. P. Alblas te Barneveld
20 juli Dhr. J.D. van Leeuwen te Barneveld
3 augustus Dhr. J.R. van Beek te Soestduinen
31 augustus Dhr. G. v.d. Heiden te Zoetermeer

"BASILEA"

30 september Ds. H. Roelofsen te Zeist.

DE BOOMGAARD 13
DRIEBERGEN
TEL. 03438-5656

CHRISTELIJKE GEREFORMEERDE KERK DORDRECHT-CENTRUM

De bevestiging en intrede van de Weleerwaarde heer Ds. H. C. v.d. Ent als predikant van onze gemeente, zal plaats vinden op D.V. zaterdag 10 juni a.s.

Als bevestiger zal voorgaan de Weleerwaarde heer Ds. M. C. Tanis.

De dienst vangt aan 's avonds om 7 uur. Voor belangstellenden worden de zitplaatsen 15 minuten voor aanvang van die dienst, vrijgegeven.

Voor al Uw

- ★ BOEKEN
- ★ BIJBELS en
- ★ PSALMBOEKEN

Beleefd aanbevelend

BOEKHANDEL

VAN LEEUWEN

POSTBUS 39, URK - TELEFOON 05277 - 1783

B.G.G. 05250 - 1531

Zoekt U alleen verantwoorde boeken
Kom dan bij boekhandel Kool zoeken

Dus niet langer gezocht,
Daar al uw boeken gekocht.

Wij leveren en verzorgen gaarne al uw in-tekeningen van al uw

- ★ Boekwerken - Bijbels - Psalmboeken, (uitsluitend Statenvertaling) - Houtbrandteksten - Tegels - Hout-snijwerk - Boekenleggers, enz. enz.

UITGEVERIJ - BOEKHANDEL

KOOL

Stationssingel 50 - Veenendaal - Tel. 08385 - 13978 - Postbus 177 - Antwoordnummer 77
Giro 280572 - Bankrek. Rabobank Veenendaal
Rek. nr. 36.51.10.191.

STAPHORST CHR. INSTITUUT VOOR VORMING EN OPLEIDING „Ora et Labora”

Zoekt twee energieke

vormingsleid(st)ers

voor een volledige weektaak.

Hij/zij moet interesse hebben voor het werken met 16 à 17 jarige jongeren en verder behoort

- de één het naaldvakken-programma te beheersen (wie bovendien een nijverheids-akte bezit of een opleiding P.A. heeft voltooid, die geniet al een pluspunt)

- en de ander handelonderwijs te kunnen geven (voor het bedrijfseconomisch basis-diploma).

Voor nadere informatie kunt U terecht bij de heer Bron (dir.) ,telefoon 05225-1940.

Sollicitaties (binnen 8 dagen) met opgave van bewaamheden e.d. adresseren aan ons bestuurs-secretariaat:

Oude Rijsweg 683, 7954 GR Rouveen.